

Caiguts per la transició

La dictadura del general Francisco Franco va popularitzar la frase de “caiguts per Déu i per Espanya” en referència als morts del bàndol *nacional* durant la guerra civil. El dirigent socialista Felipe González –que acaba de tornar a la base del seu partit després de dimitir totes les responsabilitats orgàniques en l’últim congrés del PSOE– ha començat a qualificar, en les seves últimes declaracions, de “caigudes per la transició” les víctimes del terrorisme d’estat en el període en què va estar al capdavant del govern.

L’ex-secretari socialista, una vegada apartat de les seves funcions a la cúpula del PSOE, sembla que ha obert una mena de campanya d’explicacions públiques, és a dir, de parlar a tot micròfon que li posin per davant. El fet té un xic desconcertats els analistes polítics de primera divisió que no preveien una reacció d’aquest tipus. Alguns creuen que tot és degut més que res al fet de no voler perdre protagonisme en els mitjans de comunicació. D’altres pensen que l’actitud de Felipe González respon més aviat a una estratègia defensiva fredament planificada i en relació directa amb la sèrie de sumaris sobre la “guerra bruta” a Euskadi oberts als jutjats de l’Audiència Nacional i que es començaran a veure als tribunals qualsevol dia.

Un socialista català de la vella guàrdia, que ha vist de prop les intrigues que eren capaços de fer alguns dels seus companys per arribar a les àrees de màxim poder dins la seva formació política, m’explicava dies enrere que, encara que no ho sembli, González no està gens tranquil amb el desenvolupament judicial del cas GAL i que, encara que fins ara no ha detectat febleses en l’actitud dels seus antics “pretorians” al capdavant del Ministeri d’Interior –la *troika* formada per José Barionuevo, Rafael Vera i José Luis Corcuera–, ha començat a obrir “talla-focs” ideològics pel seu compte amb la intenció de justificar un fet èticament difícil de pair per la gent amb una certa memòria històrica com és el que, des de posicions de progressisme polític, es puguin perdre els papers fins el punt d’utilitzar els aparells de seguretat de l’estat per engegar una campanya indiscriminada d’assassinats a Euskadi. Per això, Felipe González,

que és un artista fora de sèrie en el malabarisme polític –recordem, entre altres coses, com va “descafeïnar” el PSOE netejant-lo de les últimes capes de marxistes, o el viratge que va fer en la qüestió de l’OTAN una vegada instal·lat en la Moncloa–, ha començat a posar en relació les víctimes de la “guerra bruta” amb la tensió involucionista que es va viure durant bona part de la transició.

“Des que van assassinar Carrero Blanco fins 1985 vam conviure amb un fenomen d’involució permanent –ha declarat el dirigent socialista a un diari estatal–. Alguns fets són coneguts: Operació Galaxia, 23-F, 27 d’octubre del 82... S’han conegut aquests fets, però molt poc de la seva preparació. Hi havia molta gent embolicada en aquestes operacions, i hi continuen implicats. Alberto Oliart va fer la seva tasca sensacionalment, acompanyat de Manglano, i nosaltres la vam continuar, he de dir que bastant bé. La gent no vol entendre que es va respectar un ‘aparell’ d’estat heretat íntegrament de la dictadura, que l’agressió terrorista alimentava la involució permanent i que el comportament global d’aquest ‘aparell’ de l’estat serà considerat exemplar en termes històrics. Amb algunes accions dramàtiques de resposta bruta a una duríssima guerra bruta que plantejava i planteja un grup terrorista. No és una casualitat històrica que les últimes temp-

tatives no conegudes d’aquest fenomen involucionista durin fins 1985 i que les accions de guerra bruta pràcticament desapareguin en 1986.”

La intencionalitat de l’ex-mandatari socialista no pot ser més clara. Ficar-ho tot en el mateix sac. Al·legar que quan van accedir al poder no van tenir més remei que fer concessions als sectors més durs dels aparells de seguretat i que cal veure les víctimes que va produir la “guerra bruta” com una mena de mal menor, com una vàlvula de pressió que va evitar un retrocés definitiu en el procés de consolidació democràtica de la nostra societat. Una manera com un altra d’embolicar la troca. Un intent de revisar la història que, a excepció dels fòrums polítics, serà difícil d’utilitzar davant els magistrats encarregats de jutjar amb el codi penal a la mà. Sense tenir en compte les interpretacions polítiques d’un costat o d’un altre. ■

XAVIER VINADER

“La intencionalitat de Felipe González no pot ser més clara. Al·legar que quan van accedir al poder no van tenir més remei que fer concessions als sectors més durs dels aparells de seguretat.”